C/2026/2836

26.5.2026.

Komisijas paziņojums

Norādījumi Ūdens pamatdirektīvas īstenošanai jaunu projektu un esošo darbību atļauju izdošanas gaitā ar īpašu uzsvaru uz kalnrūpniecības nozari

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(C/2026/2836)

Ievads

RESource EU rīcības plānā ([1]) Komisija apņēmās iesniegt "norādījumu dokumentu, kas palīdzēs dalībvalstīm vienkāršāk un saskaņotāk īstenot ES tiesību aktus par vidiskajām atļaujām, ieskaitot ar kalnrūpniecības nozari saistītos aspektus". Šo norādījumu mērķis ir palīdzēt mazināt neskaidrības par procedūrām un novērtēšanas kritērijiem, kas vajadzīgi, lai veiktu vidiskos novērtējumus, kas izriet no Ūdens pamatdirektīvas (ŪPD) ([2]).

Šīs iniciatīvas mērķis ir atbalstīt Eiropas vispārējo noturību, pamatojoties uz spēcīgu un skaidru ūdens resursu politikas tiesisko regulējumu, Eiropas Ūdens resursu noturības stratēģiju un mūsu mērķi samazināt atkarību no fosilās degvielas un no tādu kritiski svarīgo izejvielu importa, kas vajadzīgas, lai paātrinātu enerģētikas pārkārtošanu. Pašlaik ŪPD nekonsekventa īstenošana, kas vērojama gan dalībvalsts mērogā, gan starp dalībvalstīm, ietekmē ūdensresursu noturību un izmaksas, kā arī iespēju saņemt atļauju, kas ir galvenie apsvērumi, uz kuriem balstīti investīciju lēmumi, it īpaši kritiski svarīgo izejvielu (KSI) nozarē ([3]), kā noteikts Kritiski svarīgo izejvielu aktā (KSIA) ([4]).

Nolūkā risināt iepriekš minētās problēmas šajos norādījumos ir aplūkoti Ūdens pamatdirektīvas (ŪPD) un tās divu atvasināto direktīvu – Gruntsūdeņu direktīvas ([5]) (GŪD) un Vides kvalitātes standartu direktīvas ([6]) (VKSD), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu (ES) 2026/805 ([7]), – noteikumi, kas reglamentē atļauju piešķiršanu jauniem projektiem vai darbībām.

Šo norādījumu pamatā ir Eiropas Savienības Tiesas iedibinātā judikatūra par ES tiesību aktu interpretāciju, saskaņā ar kuru interpretācijā ir jāņem vērā ne tikai noteikuma formulējums, bet arī tā konteksts un tā tiesību akta mērķi, kurā tas ietilpst ([8]).

Šis norādījumu dokuments neaizstāj, nepapildina un negroza attiecīgo tiesību aktu noteikumus, kas paši par sevi nosaka piemērojamos juridiskos pienākumus. To nevajadzētu aplūkot izolēti, bet gan skatīt kopā ar attiecīgajiem tiesību aktiem, un tas nav izmantojams kā patstāvīgs atsauces avots. Autoritatīva Eiropas Savienības tiesību aktu interpretācija ir vienīgi Eiropas Savienības Tiesas kompetencē.

([1]) COM(2025) 945 final, *RESourceEU* rīcības plāns: kritiski svarīgo izejvielu stratēģijas ātrāka īstenošana, lai pielāgotos jaunajai realitātei.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

([3]) SWD(2023) 161 final, Ietekmes novērtējuma ziņojums, kas pievienots dokumentam "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido satvaru tam, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulas (ES) 168/2013, (ES) 2018/858, 2018/1724 un (ES) 2019/1020".

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido satvaru tam, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulas (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (OV L 1252, 3.5.2024.).

([5]) ([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/118/EK (2006. gada 12. decembris) par gruntsūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu un pasliktināšanos (OV L 372, 27.12.2006., 19. lpp.).

([6]) ([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/105/EK (2008. gada 6. decembris) par vides kvalitātes standartiem ūdens resursu politikas jomā (OV L 348, 24.12.2008., 84. lpp.).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2026/805 (2026. gada 30. marts), ar kuru groza Direktīvu 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā, Direktīvu 2006/118/EK par gruntsūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu un pasliktināšanos un Direktīvu 2008/105/EK par vides kvalitātes standartiem ūdens resursu politikas jomā (OV L, 2026/805, 20.4.2026., 1.–84.lpp.). Ja ar jaunākajiem grozījumiem ir mainīti esošie noteikumi, tiek aplūkoti tikai jaunie noteikumi, lai gan dalībvalstīm tie vēl ir jātransponē līdz 2027. gada decembrim.

([8]) Spriedums *KRONE-Verlag*, C-65/20, EU:C:2021:471, 25. punkts.

Šā norādījumu dokumenta mērķis ir mazināt nenoteiktību attiecībā uz būtiskiem elementiem un procedūrām, kas vajadzīgas, lai veiktu no ŪPD izrietošo vidisko novērtējumu. Tajā aplūkoti arī spēkā esošie noteikumi, kas ļauj dalībvalstīm noteikt zemākus vides aizsardzības mērķus, ja nav īstenojamu pasākumu laba ūdens stāvokļa sasniegšanai (t. i., nav pasākumu situācijas uzlabošanai) vai ja labu stāvokli var sasniegt tikai ar nesamērīgām izmaksām. Tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz atļauju atjaunošanu esošām iekārtām vai darbībām. Turklāt jaunākās izmaiņas ŪPD, VKSD un Gruntsūdeņu direktīvā ievieš papildu atbrīvojuma iespējas, attiecībā uz kurām ir lietderīgi sniegt papildu norādījumus, lai nodrošinātu to saskaņotu īstenošanu visās dalībvalstīs.

Komisija sadarbosies ar dalībvalstīm, it īpaši saistībā ar kopējo īstenošanas stratēģiju (KĪS) ŪPD īstenošanai, piemēram, lai pārskatītu iepriekš saskaņotos KĪS vadlīniju dokumentus ([9]), un ūdenim veltītu strukturētu dialogu kontekstā ar mērķi veicināt iedarbīgāku un salīdzināmu ar ŪPD saistīto novērtējumu īstenošanu saistībā ar atļauju piešķiršanu KSI projektiem.

Tādu pašu Komisijas interpretāciju *mutatis mutandis* var piemērot arī citiem projektiem vai darbībām, arī tādiem, kas saistīti ar stratēģiskām nozarēm, kuras tiek veicinātas Atjaunojamo energoresursu direktīvas III ([10]), Mikroshēmu akta ([11]) vai Neto nulles emisiju industrijas akta ([12]) kontekstā.

Norādījumu dokuments papildina pastāvīgos Komisijas centienus paātrināt atļauju piešķiršanu, ieskaitot neseno priekšlikumu regulai par vidisko novērtējumu paātrināšanu ([13]), kurā ierosinātas vienkāršotas un paātrinātas procedūras, kā arī vienoti kontaktpunkti, digitalizācija un ātrākas procedūras, un – attiecībā uz stratēģiskām nozarēm – noteikumi par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm, automātisku piekrišanu un strīdu izšķiršanu.

Lai gan ŪPD ir noteiktas četras dažādas "stāvokļa" definīcijas, t. i., virszemes ūdeņu *ekoloģiskās kvalitātes* rādītāji un *ķīmiskās kvalitātes* rādītāji un gruntsūdeņu *kvantitatīvie* rādītāji un *ķīmiskās kvalitātes* rādītāji, norādījumos galvenā uzmanība ir pievērsta gan virszemes ūdeņu, gan gruntsūdeņu ķīmiskajam stāvoklim, jo lielākā daļa grūtību ir radušās saistībā ar projektiem, kas, iespējams, ietekmē ķīmisko stāvokli.

Norādījumi ir strukturēti ap astoņiem jautājumiem, kuru pamatā ir grūtības, par kurām ieinteresētās personas ziņojušas saistībā ar pieteikumiem jaunu atļauju saņemšanai vai esošo atļauju atjaunošanai. To mērķis ir piedāvāt risinājumus, kuru pamatā ir dažādu ŪPD, Gruntsūdeņu direktīvas un VKSD noteikumu interpretācija. Konkrētāk, norādījumos ir izskaidrotas dalībvalstīm pieejamās elastības iespējas saistībā ar ķīmiskā stāvokļa un tā iespējamās pasliktināšanās novērtēšanu, uzsverot, ka ŪPD mērķi ir jāsasniedz ūdensobjekta līmenī kopumā. Šajā sakarā tajos uzsvērts, ka VKSD ir atzīts, ka dažām kalnrūpniecības vai rūpnieciskām darbībām var nebūt iespējams samazināt viena vai vairāku piesārņotāju koncentrāciju notekūdeņos zemāk par tiesību aktos noteikto vides kvalitātes standartu (VKS), kā rezultātā izplūdes vietas tuvumā tiek pārsniegta pašreizējā piesārņojuma koncentrācija. Tāpēc VKSD ir paredzēts noteikt "sajaukšanās zonas", kurās VKS pārsniegšana piesārņotājam no šīs izplūdes vietas ir pieļaujama ar nosacījumu, ka VKS tiek ievēroti visā ūdensobjektā kopumā. Norādījumos arī uzsvērts, ka, nosakot kvalitātes standartus vai novērtējot atbilstību, ir svarīgi ņemt vērā dabiskā fona koncentrācijas un biopieejamību, lai izvairītos no nevajadzīgi stingru kvalitātes standartu noteikšanas un nodrošinātu, ka atbilstība tiek pienācīgi novērtēta.

Turklāt norādījumos ir izskaidrotas ar atļaujām saistītās prasības saskaņā ar ŪPD, esošās elastības iespējas saskaņā ar 4. panta 7. punktu un jaunievestais 4. panta 7.a un 7.b punkts, ko dalībvalstis var izmantot, lai atļautu projektus, kuri var izraisīt ūdensobjekta stāvokļa pasliktināšanos. Dokumentā ir paskaidrots, kā šīs elastības iespējas var piemērot, lai veicinātu kalnrūpniecības un metālu pārstrādes projektus, arī ņemot vērā netiešu ķīmiskā stāvokļa pasliktināšanos, vienlaikus atkārtoti uzsverot, ka ŪPD nevar interpretēt kā tādu, kas pieļauj ūdensobjekta ķīmiskā stāvokļa pasliktināšanos piesārņotāju tiešas novadīšanas dēļ.

([9]) ŪPD – Bibliotēka.

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2413 (2023. gada 18. oktobris), ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Direktīvu (ES) 2018/2001, Regulu (ES) 2018/1999 un Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 (OV L, 2023/2413, 31.10.2023.).

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1781 (2023. gada 13. septembris), ar ko izveido pasākumu sistēmu Eiropas pusvadītāju ekosistēmas stiprināšanai un groza Regulu (ES) 2021/694 (OV L 229, 18.9.2023., 1.–53. lpp.).

([12]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1735 (2024. gada 13. jūnijs) par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724 (OV L, 2024/1735, 28.6.2024.).

([13]) Priekšlikums, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par vidiskās novērtēšanas paātrināšanu (COM(2025) 984 final).

Visbeidzot, norādījumos ir paskaidrots, ka esošajām darbībām, to vidū kalnrūpniecības darbībām, pārskatot atļaujas vai apstiprinājumus, var būt piemērojami citi atbrīvojumi. Tas nozīmē, ka noteiktos apstākļos saskaņā ar 4. panta 4. un 5. punktu var noteikt termiņa pagarinājumus pēc 2027. gada (ja to pamato dabas apstākļi) un zemākus vidiskos mērķus pēc 2027. gada.

Norādījumu struktūra ir balstīta uz turpmāk norādītajiem astoņiem jautājumiem.

1. Kā tiek veikts ķīmiskā stāvokļa novērtējums attiecībā uz stāvokļa nepasliktināšanos?

2. Kā dalībvalstis identificē upes baseinam specifiskus piesārņotājus attiecībā uz virszemes ūdeņiem un piesārņotājus, kas rada bažas valsts mērogā, attiecībā uz gruntsūdeņiem?

3. Kā var ņemt vērā dabiskā fona koncentrācijas un biopieejamību, nosakot vides kvalitātes standartus (VKS) vai novērtējot atbilstību?

4. Kā sajaukšanās zonu noteikšana var palīdzēt atvieglot atļauju piešķiršanu, neapdraudot direktīvas vispārējā mērķa sasniegšanu?

5. Kas ir prasīts Ūdens pamatdirektīvā attiecībā uz atļauju piešķiršanu?

6. Kādas ir direktīvā paredzētās elastības iespējas, lai pielāgotos jauniem ilgtspējīgas ekonomikas attīstības pasākumiem?

7. Kādi ir nesen ieviestie jaunie atbrīvojumi un kā tie var palīdzēt kalnrūpniecības un metālapstrādes nozarēm?

8. Kādas citas elastības iespējas pastāv Ūdens pamatdirektīvā, lai nodrošinātu iespēju atjaunot/pagarināt atļaujas esošajām darbībām un iekārtām?

1. **Kā tiek veikts ķīmiskā stāvokļa novērtējums attiecībā uz stāvokļa nepasliktināšanos?**

Tiesību normas un attiecīgā EKT judikatūra

Ūdens pamatdirektīvas 2000/60/EK (ŪPD) 2. panta 10. punkts un 2. panta 12. punkts, 2. panta 24. punkts un 2. panta 25. punkts, 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts, 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts, 8. panta 1. un 2. punkts un II un V pielikums; Gruntsūdeņu direktīvas 2006/118/EK (Gruntsūdeņu direktīva) 3. panta 1. punkts ar neseniem grozījumiem 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 3. pantā, jaunu 1.a un 1.b punktu un saistītajiem pielikumiem; Vides kvalitātes standartu direktīvas 2008/105/EK (VKSD) 3. panta 1.a punkts ar neseniem grozījumiem 3. panta 1.a punkta iii) un iv) apakšpunkta un 3. panta 1.a punkta pēdējās daļas redakcijā un saistītajiem pielikumiem, kā arī jaunā "ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanās" definīcija ŪPD 2. panta 43. punktā.

Attiecīgā EKT judikatūra: 2015. gada 1. jūlija spriedums lietā *Weser*, C-461/13, un 2020. gada 28. maija spriedums lietā *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

Komisijas interpretācija

Virszemes ūdeņu ķīmiskās kvalitātes rādītāju novērtējums ŪPD 4. panta vides mērķu vajadzībām ir balstīts uz atbilstību ES mēroga vides kvalitātes standartiem (VKS), kas noteikti vielām, kuras identificētas ES līmenī, un no 2027. gada 21. decembra ([14]) – valsts standartiem, kas noteikti vielām, kuras dalībvalstis identificējušas kā piesārņotājus, kas rada bažas valsts mērogā, tā sauktajiem upes baseinam specifiskajiem piesārņotājiem (*RBSP*). **Gruntsūdeņu ķīmiskās kvalitātes rādītāju novērtējuma** pamatā ir atbilstība ES līmenī noteiktajiem kvalitātes standartiem un robežvērtībām, ko dalībvalstis noteikušas piesārņotājiem, kas rada bažas valsts mērogā. Ir svarīgi atzīmēt, ka saskaņā ar ŪPD šie kvalitātes standarti ir piemērojami ūdensobjekta līmenī un ka VKS var nebūt automātiski piemērojami kā emisiju robežvērtība atsevišķu iekārtu vai darbību līmenī.

([14]) Direktīva (ES) 2026/805. Ja ar nesenajiem grozījumiem ir mainīti esošie noteikumi, tiek aplūkoti tikai jaunie noteikumi, lai gan dalībvalstīm tie vēl jātransponē līdz 2027. gada decembrim.

Atsaucoties uz **ES saskaņotajiem kvalitātes standartiem un atbilstības nodrošināšanas termiņiem attiecībā uz ES mēroga piesārņotājiem gan virszemes ūdeņos, gan gruntsūdeņos** ([15]), būtu jāņem vērā tas, ka attiecībā uz ES mēroga piesārņotājiem, kas ieviesti pēc VKSD un Gruntsūdeņu direktīvas pirmās pieņemšanas, var piemērot garākus atbilstības nodrošināšanas termiņus un laikā ierobežotus atbrīvojumus. Šo termiņu kopsavilkums ir atrodams šo norādījumu I pielikumā.

Lai novērtētu ūdensobjekta stāvokli, dalībvalstis paļaujas uz monitoringa rezultātiem. Lai novērtētu iespējamo stāvokļa pasliktināšanos projekta rezultātā, dalībvalstis paļaujas uz modelēšanu vai ekspertu slēdzienu par paredzamo stāvokli pēc projekta. Ūdens pamatdirektīvā dalībvalstīm ir piešķirta salīdzinoši plaša rīcības brīvība attiecībā uz **virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu monitoringu**, piemēram, attiecībā uz ūdensobjektu iespējamo grupēšanu, monitoringa punktu skaitu un atrašanās vietu, monitorējamajiem kvalitātes faktoriem un ieteicamo monitoringa biežumu. Tas ļauj pielāgoties vietējiem apstākļiem.

Novērtējumu par atbilstību labas ķīmiskās kvalitātes rādītājiem veic visa ūdensobjekta līmenī, ņemot vērā rezultātus tajā esošajos reprezentatīvajos monitoringa punktos, kas izvēlēti tā, lai atspoguļotu spiediena lielumu un ietekmi kopumā ([16]).

Saskaņā ar ŪPD dalībvalstis ir atbildīgas par ūdensobjektu noteikšanu, pamatojoties uz katra upes baseina apgabala īpašībām. Tas tiek darīts saskaņā ar ŪPD definīcijām, kas iekļautas ŪPD 2. pantā ([17]), un vispārīgajiem noteikumiem, kas izklāstīti ŪPD II pielikumā. "Ūdensobjektu" identificēšanas galvenais mērķis ir ļaut precīzi aprakstīt stāvokli un salīdzināt to ar vidiskajiem mērķiem. ŪPD ir atļauts virszemes ūdensobjektu noteikšanai izmantot divas sistēmas (A un B sistēmu), no kurām viena lielā mērā ir balstīta uz lielumu, bet otra – uz elastīgākiem kritērijiem ar līdzvērtīgu ietekmi ([18]). Attiecībā uz gruntsūdeņiem, ņemot vērā to īpašības, ŪPD pieļauj lielāku elastību to noteikšanā. Ir pieejami papildu norādījumi par ūdensobjektu identificēšanu ([19]). Jāatzīmē, ka šo novērtējumu var ietekmēt ūdenstilpes lielums, ko dalībvalstis nosaka saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem.

ŪPD mērķi, to vidū 4. panta 1. punktā noteiktais stāvokļa nepasliktināšanās princips, attiecas uz ūdensobjektiem, nevis uz atsevišķām iekārtām kā tādām. Tomēr judikatūrā ir skaidri noteikts, ka dalībvalstu pienākums nodrošināt ūdensobjektu stāvokļa nepasliktināšanos attiecas uz atsevišķiem projektiem, kurus vajadzības gadījumā var atļaut saskaņā ar 4. pantā paredzēto atkāpju sistēmu ([20]). Tajā pašā laikā ŪPD ir izmantota integrēta pieeja piesārņojuma kontrolei. Novērtējot jaunu projektu vai jaunu darbību ietekmi uz konkrēta ūdensobjekta ķīmiskās kvalitātes rādītājiem, dalībvalstīm būtu jāņem vērā **visi esošie piesārņojuma avoti**, kas ietekmē tos pašus ūdensobjektus, un šo avotu piesārņojuma samazināšanas potenciāls.

Tas nozīmē, ka dalībvalstis var atvieglot atļauju piešķiršanu jaunam projektam, kas radītu jaunas izplūdes, samazinot atļautās izplūdes esošajās iekārtās, piemēram, pieprasot izmantot labākās pieejamās piesārņojuma mazināšanas tehnoloģijas. To var izdarīt tikai tad, ja attiecīgajām iestādēm ir skaidrs pārskats par visām darbībām, kas ietekmē ūdensobjektu, un par iespēju pārskatīt un atjaunināt saistītās atļaujas, lai samazinātu piesārņotāju slodzi un ļautu tajā pašā ūdensobjektā sākt jaunu darbību un iepludināt tos pašus piesārņotājus, tādējādi nepasliktinot ķīmiskās kvalitātes rādītājus. Tam būs nepieciešama laba sadarbība un koordinācija starp iestādēm, kas pārrauga ūdens kvalitāti, un iestādēm, kas atbild par atļauju piešķiršanu. Šāda koordinācija ir prasīta Rūpniecisko emisiju direktīvas (RED) ([21]) 5. pantā un atspoguļota ŪPD 10. pantā. Ir svarīgi atzīmēt, ka vairumā gadījumu, pateicoties pastāvīgajam tehnoloģiskajam progresam, ko atbalsta arī

([15]) Jāatzīmē, ka VKSD un Gruntsūdeņu direktīvā attiecīgajiem kvalitātes standartiem ir izmantoti atšķirīgi termini, proti, "vides kvalitātes standarti" virszemes ūdeņiem un "kvalitātes standarti" gruntsūdeņiem.

([16]) Tas izriet no "labu ķīmiskās kvalitātes rādītāju" definīcijas ŪPD 2. panta 24. un 25. punktā un no monitoringa noteikumiem, kas izklāstīti ŪPD V pielikuma 1.3. un 2.4. iedaļā. KĪS vadlīniju dokumentā Nr. 7 "Monitorings saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvu", Nr. 15 "Gruntsūdeņu monitorings", Nr. 19 "Virszemes ūdeņu ķīmiskais monitorings" un Nr. 40 "Ķīmiskā monitoringa biežums virszemes ūdeņos", kas pieejami *circabc*, ir ierosināta vispārēja metodoloģiska pieeja monitoringam Ūdens pamatdirektīvas īstenošanai.

([17]) Virszemes un gruntsūdens objekti ir definēti attiecīgi ŪPD 2. panta 10. punktā ("virszemes ūdens objekts ir nošķirts un nozīmīgs virszemes ūdeņu elements, kā, piemēram, ezers, ūdenskrātuve, strauts, upe vai kanāls, vai strauta, upes vai kanāla daļa, pārejas ūdeņu vai piekrastes ūdeņu posms") un 2. panta 12. punktā ("gruntsūdens objekts ir noteikts gruntsūdens daudzums ūdens nesējslānī vai ūdens nesējslāņos").

([18]) ([18]) ŪPD II pielikuma 1.2. iedaļa.

([19]) KĪS vadlīniju dokumentā Nr. 2 "Ūdensobjektu identificēšana", kas pieejamas *circabc*, ir sniegti konkrēti praktiski ieteikumi ūdensobjektu identificēšanai saskaņā ar Ūdens pamatdirektīvu.

([20]) C-461/13, 48. punkts.

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām un lopkopības emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334 17.12.2010., 17. lpp.).

jaunizveidotais Industriālās pārveides un emisiju inovācijas centrs (*INCITE*) ([22]), un inovatīviem produktiem, ko tirgū laiduši arī ES dalībnieki, tirgū arvien vairāk tiek darītas pieejamas jaunas piesārņojuma mazināšanas tehnoloģijas, ko var izmantot esošo iekārtu modernizācijai. Savukārt emisiju samazināšana no šādām iekārtām var palīdzēt sasniegt ŪPD mērķus, vienlaikus radot rezervi iespējamai jaunu darbību rezultātā radušos ieplūžu pievienošanai bez vispārējas kvalitātes rādītāju pasliktināšanās.

Piemēri

— Jaunai kalnrūpniecības vai metālu pārstrādes darbībai ir jāsaņem vidiskā atļauja, lai tā varētu novadīt *PFAS* saturošus notekūdeņus tuvējā upē. Tomēr upi jau ietekmē citas rūpnieciskas darbības, kas novada noteiktu daudzumu *PFAS*, kuras jau ir atbildīgas par sliktiem kvalitātes rādītājiem. Lai izvairītos no stāvokļa pasliktināšanās jaunās darbības rezultātā, kompetentā iestāde varētu nolemt pārskatīt esošo darbību atļaujas. Tās, iespējams, tika piešķirtas jau sen, kad nebija pieejami piemēroti piesārņojuma mazināšanas paņēmieni *PFAS* izplūžu mazināšanai, un pa to laiku, iespējams, ir kļuvuši pieejami jauni piesārņojuma mazināšanas paņēmieni, un tāpēc tos varētu iekļaut attiecīgajās atļaujās. *PFAS* emisiju samazināšana no esošajām darbībām varētu ļaut uzsākt jauno darbību, neizraisot ūdensobjekta stāvokļa pasliktināšanos un neapdraudot turpmāku atbilstību *PFAS* VKS.

— Lai atļautu novadīt kobaltu no jaunas iekārtas konkrētā ūdensobjektā, kompetentā iestāde varētu grozīt atļaujas citām iekārtām, kas novada kobaltu tajā pašā ūdensobjektā, pieprasot tām uzlabot notekūdeņu attīrīšanu, lai kopējā ieplūde, tai skaitā no jaunās iekārtas, nepasliktinātu ķīmiskās kvalitātes rādītājus.

— Attiecībā uz sākotnējiem VKS niķelim (noteikti 2008. gadā) pastāv iespēja atlikt atbilstības nodrošināšanu, pagarinot termiņu līdz 2027. gada beigām. VKS direktīvā noteiktie atjauninātie (un stingrākie) VKS niķelim, kas ieviesti ar pēdējo 2026. gada pārskatīšanu, būs jāizpilda līdz 2033. gada 22. decembrim ar iespējamu termiņa pagarinājumu līdz 2039. gada 22. decembrim (vai vēlāk, ja to pamato "dabiski apstākļi").

2. **Kā dalībvalstis identificē upes baseinam specifiskus piesārņotājus (*RBSP*) attiecībā uz virszemes ūdeņiem un piesārņotājus, kas rada bažas valsts mērogā, attiecībā uz gruntsūdeņiem?**

Tiesību normas

Nesen grozītās ŪPD 2. panta 30.b punkts un nesen grozītās Gruntsūdeņu direktīvas 3. panta 1. b punkts un II pielikums, un nesen grozītās VKS direktīvas jaunais II pielikums.

Komisijas interpretācija

Attiecībā uz *virszemes ūdeņiem* no jaunās *RBSP* definīcijas ([23]) izriet, ka, lemjot par to, vai konkrēts piesārņotājs būtu jānosaka par *RBSP*, un nosakot (valsts) VKS, ir jāņem vērā trīs elementi. Pirmkārt, telpiskais elements, t. i., piesārņotāju identificē kā tādu, kas tiek novadīts būtiskā daudzumā, upes baseina vai apakšbaseina līmenī, nevis obligāti viena ūdensobjekta līmenī. Otrkārt, "daudzuma" elements, t. i., piesārņotājs būtu jānovada "būtiskā apjomā". Treškārt, faktiskais "riska elements", t. i., šādām novadīšanām ir jārada "būtisks risks" ūdens videi vai ar ūdens vides starpniecību dalībvalsts teritorijā. Tas nozīmē, ka, pamatojoties uz spiediena un ietekmes novērtējumu, kas veikts saskaņā ar ŪPD II pielikumu, dalībvalstīm konkrēts piesārņotājs nav jānosaka par *RBSP*, ja šis piesārņotājs visā upes baseinā tiek novadīts tikai nenozīmīgā apjomā, kas nerada risku, pat ja to novada jauna darbība.

Arī attiecībā uz *gruntsūdeņiem* dalībvalstīm upju baseinu līmenī ir jāizvēlas, kurus ūdensobjektus nepieciešams monitorēt attiecībā uz tiem papildu valsts piesārņojuma parametriem, kas liecina par to vietējo spiedienu ietekmi, kuru dēļ tie ir pakļauti labu ķīmiskās kvalitātes rādītāju pasliktināšanās riskam, un attiecīgi jānosaka maksimālās pieļaujamās robežvērtības šādiem *piesārņotājiem, kas rada bažas valsts mērogā*.

([22]) Sk. tīmekļvietnē Eiropas Industriālās pārveides un emisiju inovācijas centrs | *INCITE*.

([23]) Sk. jauno *RBSP* definīciju ŪPD 2. panta 30.b punktā. Lai atbalstītu īstenošanu, izmantojot piemērus un paraugpraksi, pastāv nesaistoši tehniski norādījumi par VKS atvasināšanu ŪPD – Bibliotēka.

Gan *RBSP* (virszemes ūdeņos), gan piesārņotājiem, kas rada bažas valsts mērogā, (gruntsūdeņos) piemēro atšķirīgus atbilstības nodrošināšanas termiņus atkarībā no tā, kad attiecīgie piesārņotāji ir identificēti. Tāpēc dalībvalstīm ir rīcības brīvība, nosakot atbilstības nodrošināšanu attiecīgajos termiņos (sk. piemēru).

Piemēri

— Dalībvalstīm kobalts nav jānosaka par *RBSP*, ja šis piesārņotājs visā upes baseinā tiek novadīts tikai nenozīmīgā apjomā, kas nerada risku, pat ja to novada jaunas darbības rezultātā.

Ja dalībvalsts 2022. gadā savos gruntsūdeņos ir identificējusi arsēnu kā piesārņotāju, kas rada bažas valsts mērogā, un attiecīgi ir noteikusi robežvērtību, atbilstība minētajai robežvērtībai ir jānodrošina tikai no 2033. gada, t. i., līdz tā UBAP perioda ([24]) beigām, kas seko periodam, kurā ir noteikta valsts robežvērtība. Turklāt dalībvalstīm ir iespēja piemērot laikā ierobežotu atbrīvojumu, ja 2033. gada atbilstības nodrošināšanas datumā robežvērtību nav iespējams sasniegt, un tās var atlikt atbilstības nodrošināšanu uz vēl vienu UBAP periodu, t. i., līdz 2039. gadam (sk. Gruntsūdeņu direktīvas 3. panta jauno 1.b punktu). Šie atbilstības nodrošināšanas datumi un iespējamie laikā ierobežotie atbrīvojumi dod dalībvalstu kompetentajām iestādēm un operatoriem plašas iespējas noteikt un īstenot atbilstīgus pasākumus pašreizējā(-os) (un turpmākajā(-os)) ciklā(-os)) noteikto robežvērtību sasniegšanai.

3. **Kā, nosakot vides kvalitātes standartus (VKS) vai novērtējot atbilstību, var ņemt vērā dabiskā fona koncentrācijas un biopieejamību?**

Tiesību normas

VKSD 1. pielikuma A daļas 12. zemsvītras piezīme un I pielikuma B daļas 3. punkts, Gruntsūdeņu direktīvas 2. panta 5. punkts un II pielikuma A un C daļa.

Komisijas interpretācija

Lai izvairītos no nevajadzīgi stingru kvalitātes standartu noteikšanas vai lai pienācīgi novērtētu atbilstību, attiecībā uz **dabā sastopamām vielām** ([25]), piemēram, metāliem, būtu jāņem vērā dabiskā fona koncentrācija un biopieejamība ([26]). Tiesību akti ļauj dalībvalstīm to darīt gan attiecībā uz virszemes ūdeņiem, gan gruntsūdeņiem.

Nosakot VKS ES līmenī, attiecībā uz **virszemes ūdeņiem tiek ņemta vērā biopieejamība**. Dalībvalstis tiek mudinātas attiecīgā gadījumā rīkoties tāpat, nosakot nacionālos VKS ([27]). Novērtējot atbilstību VKS, pamatojoties uz monitorētajām koncentrācijām, būtu jāņem vērā **dabiskie fona līmeņi**. Pirms salīdzināšanas ar virszemes ūdeņu VKS dabiskā fona koncentrācijas var atņemt no izmērītajām koncentrācijām.

Nosakot robežvērtības gruntsūdeņiem, **ņem vērā dabisko fona līmeni**.

Tāpēc attiecībā uz **jauniem projektiem** dalībvalstīm pirms projekta sākšanas būtu **jānosaka skarto ūdensobjektu dabiskā fona koncentrācija**, jo tā katrā vietā neizbēgami atšķiras. Tas būtu pienācīgi jāņem vērā saistībā ar jebkuru apstiprinājuma vai atļaujas piešķiršanas procesu.

([24]) UBAP ir upju baseinu apsaimniekošanas plāns(-i), kas dalībvalstīm jāizstrādā reizi sešos gados un kurā izklāstītas pasākumu programmas ŪPD mērķu sasniegšanai.

([25]) Dabā sastopamas vielas, piemēram, metālus, var konstatēt arī tad, ja piesārņojuma avota nav. Šīs dabiskās klātbūtnes rezultātā daudzi ūdens organismi var būt pielāgojušies paaugstinātai šo vielu koncentrācijai, un tāpēc šo vielu ietekme uz ūdens organismu var būt mazāka.

([26]) Biopieejamību un tādējādi arī toksicitāti var būtiski ietekmēt ūdens ķīmiskie rādītāji (piemēram, cietība, pH, izšķīdušais organiskais ogleklis un citi ūdens kvalitātes parametri, kas ietekmē biopieejamību).

([27]) Lai atbalstītu īstenošanu, izmantojot piemērus un paraugpraksi, ir izstrādāti nesaistoši tehniski norādījumi par to, kā atbilstības novērtēšanā ņemt vērā metāla biopieejamību un dabiskā fona koncentrācijas (KĪS norādījumi Nr. 38 "Tehniskie norādījumi par VKS metāliem", pieejami *circabc*).

Piemēri

— Virszemes ūdeņos, ja augsnes apakškārtā ir niķelis, vietējiem ūdensobjektiem var būt raksturīgs salīdzinoši augsts šā metāla dabiskā fona līmenis. Niķeļa ieguve šajā teritorijā varētu ietvert niķeli saturošu kalnrūpniecības notekūdeņu novadīšanu virszemes ūdensobjektos. Novērtējot atbilstību (ES) VKS attiecībā uz niķeli, dalībvalstis var ņemt vērā esošos dabiskos fona līmeņus minētajos ūdensobjektos. Tas nozīmē, ka dalībvalstis pirms secinājumu izdarīšanas par to, vai koncentrācijas atbilst piemērojamajam kvalitātes standartam, var "diskontēt" dabiskā fona līmeni.

— Attiecībā uz gruntsūdeņiem, ja pazemes ūdensobjektā, ko ietekmē niķeļa ieguve, niķeļa dabiskais fona līmenis ir augsts, tas būtu jāņem vērā, nosakot robežvērtību labu gruntsūdeņu ķīmiskās kvalitātes rādītāju noteikšanai.

4. **Kā sajaukšanās zonu izmantošana var palīdzēt atvieglot atļauju piešķiršanu, neapdraudot direktīvas vispārējā mērķa sasniegšanu?**

Tiesību normas

ŪPD 2. panta 10. punkts un 10. pants, VKS direktīvas 4. pants.

Komisijas interpretācija

Kad vien iespējams, visvienkāršāk un izmaksu ziņā efektīvāk ūdens piesārņojumu ir likvidēt piesārņojuma rašanās vietā. Notekūdeņu novadīšanas kontroles režīmi parasti ir izstrādāti tā, lai nodrošinātu, ka piesārņotāju koncentrācija saņēmējā ūdensobjektā nepārsniedz piemērojamos kvalitātes standartus. Tomēr ir pieļaujama atšķaidīšana tuvu izplūdes vietai. Tas ir tāpēc, ka dažām rūpnieciskām darbībām var nebūt iespējams samazināt viena vai vairāku piesārņotāju koncentrāciju notekūdeņos zem VKS noteiktajām vērtībām, kā rezultātā izplūdes vietas tuvumā tiek pārsniegta pašreizējā piesārņojuma koncentrācija.

Tiesību akti, it īpaši saskaņā ar VKS 4. pantu, ļauj dalībvalstīm noteikt samērīgas "sajaukšanās zonas" blakus novadīšanas vietām, kurās ir pieļaujama VKS pārsniegšana piesārņotājam no šīs novadīšanas vietas, ar nosacījumu, ka vispārējie rezultāti no citām ūdensobjekta monitoringa vietām (ārpus sajaukšanās zonas) apstiprina, ka tie neietekmē pārējās virszemes ūdensobjekta daļas atbilstību un ka ir izpildīti vairāki saistīti kritēriji. Tādējādi sajaukšanās zonas ir spēcīgs instruments jaunu piesārņojuma avotu izskatīšanai. Kā paskaidrots saistītajos Komisijas norādījumos ([28]), priekšnoteikums sajaukšanās zonu piemērošanai būtu nodrošināt, ka tiek veikti visi iespējamie mitigācijas pasākumi, kas nav nesamērīgi dārgi, ar mērķi izvairīties no ķīmiskās kvalitātes rādītāju pasliktināšanās. Tas nozīmētu vismaz to, ka operatori ievēro labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, kas piemērojami saskaņā ar RED, un, ja iespējams, piemēro vēl stingrākus emisiju kontroles pasākumus, lai izpildītu VKS. Daudzās nozarēs dalībvalstīs jau ilgstoši tiek piemērota ciešā sasaiste starp izplūdēm no RED iekārtām un (ne)atbilstību VKS un attiecīgi risinājumi atļauju piešķiršanas procesā. Pienācīga uzmanība jāpievērš iespējamai ietekmei uz aizsargājamām vai jutīgām teritorijām (piemēram, dzeramā ūdens ieguves zonām).

Lai gan tiesību aktos tas ir skaidri paredzēts tikai attiecībā uz prioritārajām vielām ar ES līmenī noteiktu kvalitātes standartu, dalībvalstīm tas pats princips un saistītie kritēriji pēc analoģijas būtu jāpiemēro *RBSP* stacionāro avotu izplūdēm. Ne visas dalībvalstis izmanto šo elastību, t. i., iespēju izveidot sajaukšanās zonas, jo direktīvā tā ir paredzēta tikai kā iespēja ("var"). Tas var kavēt atļauju izsniegšanu jaunām darbībām, proti, gadījumā, ja plānotās iekārtas tuvumā ir monitoringa punkts, kurā neizbēgami tiktu konstatēti jaunu izplūžu izraisīti pārsniegumi.

Piemērs

— Ja jaunas kalnrūpniecības darbības rezultātā kalnrūpniecības notekūdeņu novadīšana tuvējā virszemes ūdensobjektā varētu izraisīt VKS pārsniegšanu attiecībā uz vienu vai vairākiem piesārņotājiem izplūdes vietas tuvumā, kompetentā iestāde tiek mudināta noteikt sajaukšanās zonu, kurā VKS pārsniegumi šīm vielām netiek ņemti vērā stāvokļa novērtējumā vai kurā nenotiek monitorings, ar nosacījumu, ka tiek nodrošināts, ka ūdensobjekta stāvoklis kopumā nepasliktinās.

([28]) Lai atbalstītu īstenošanu, Komisija ir publicējusi tehniskās vadlīnijas "Sajaukšanās zonu noteikšana saskaņā ar Direktīvas 2008/105/EK 4. panta 4. punktu" (C(2010) 9369).

5. **Kas ir prasīts Ūdens pamatdirektīvā attiecībā uz atļauju piešķiršanu?**

Tiesību normas un attiecīgā EKT judikatūra

ŪPD 4. panta 1. un 7. punkts.

Attiecīgā EKT judikatūra: 2015. gada 1. jūlija spriedums lietā *Weser*, C-461/13, un 2020. gada 28. maija spriedums lietā *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

Komisijas interpretācija

EKT ir interpretējusi ŪPD 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) līdz iii) punktu tādējādi, ka dalībvalstīm ir pienākums – ja vien nav piešķirta atkāpe – atteikt atļauju atsevišķam projektam, ja tas var izraisīt virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos vai ja tas apdraud laba ūdens kvalitātes stāvokļa / potenciāla sasniegšanu direktīvā noteiktajā termiņā. ŪPD nav noteiktas sīki izstrādātas procedūras prasības atļauju izdošanai jauniem projektiem (piemēram, atļauju piešķiršanas procedūras, apstiprinājumi, utt.), un nav sniegta sīkāka informācija par novērtējumu, piemēram, informācijas prasības. Vienkāršošanas labad ar ŪPD saistītos novērtējumus varētu apvienot un veikt kā daļu no ietekmes uz vidi novērtējuma, ja projektiem ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar vairākiem ES tiesību aktiem, tai skaitā saskaņā ar IVN direktīvu ([29]) un Dzīvotņu direktīvu ([30]) ([31]).

Judikatūrā ([32]) ir noteikts, ka daudziem projektiem, attiecībā uz kuriem var izslēgt stāvokļa pasliktināšanos, var pietikt ar skrīningu vai ŪPD 4. panta 7. punkta "piemērojamības pārbaudi". "Skrīnings" nodrošina, ka plānotā projekta (tai skaitā tā ietekmes mazināšanas pasākumu) paredzamā ietekme uz iespējami skartajiem ūdensobjektiem tiek noteikta ar pietiekamu noteiktību (ņemot vērā piesardzības principu).

Tāpēc pirms atļaujas piešķiršanas dalībvalsts kompetentajai iestādei ar pietiekamu pārliecību ir jākonstatē, ka projekts neizraisīs stāvokļa pasliktināšanos vai neapdraudēs laba stāvokļa/potenciāla sasniegšanu. Šis lēmums būtu jāpieņem, pamatojoties uz pienācīgi dokumentētiem pierādījumiem, pirms projekta sākšanas. Daudzos gadījumos pirmais skrīnings varētu ļaut plaši filtrēt un "atsijāt" projektus, kas acīmredzami neietekmēs ūdensobjekta stāvokli/potenciālu.

Tā kā projektam tiks veikts skrīnings tikai plānošanas posmā, skrīnings, visticamāk, tiks veikts ar ekspertu slēdzienu, pamatojoties uz līdzīgu projektu ietekmi pagātnē un/vai iespējamās ietekmes modelēšanu. Lai pārbaudītu atbilstību ŪPD 4. panta 7. punktā noteiktajiem kritērijiem, pirms pieņemt lēmumu par projekta atļaušanu vai neatļaušanu būtu padziļināti jānovērtē tikai tie projekti, attiecībā uz kuriem sagaidāms, ka tie izraisīs stāvokļa pasliktināšanos.

Piemērs

— Ja kompetentā iestāde, tai skaitā pamatojoties uz informāciju, kas savākta no operatora, var secināt, ka ir sagaidāms, ka plānotais projekts (piemēram, ietekmes mazināšanas pasākumu piemērošanas dēļ, kam vajadzētu būt vienam no tā raksturīgajiem elementiem) neizraisīs stāvokļa pasliktināšanos un neapdraudēs laba stāvokļa/potenciāla sasniegšanu, tad kompetentajai iestādei nav jāatsaucas uz ŪPD 4. panta 7. punktu un nav jāpierāda, ka ir izpildīti ŪPD 4. panta 7. punktā paredzētie nosacījumi, un projektu var atļaut.

6. **Kā direktīvā ir ņemtas vērā jaunas ilgtspējīgas ekonomiskās attīstības darbības?**

Tiesību normas un attiecīgā EKT judikatūra

ŪPD 4. panta 7. punkts, ŪPD V pielikuma 1.4.3. iedaļa.

Attiecīgā EKT judikatūra: 2015. gada 1. jūlija spriedums lietā *Weser*, C-461/13, un 2020. gada 28. maija spriedums lietā *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

([29]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1.–21. lpp.).

([30]) Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7.–50. lpp.).

([31]) Lai atbalstītu īstenošanu, izmantojot piemērus un paraugpraksi, šeit ir atrodams nesaistošs tehnisko norādījumu dokuments par ŪPD 4. panta 7. punkta īstenošanu.

([32]) Tiesa atsaucas uz (sākotnējo) novērtējumu kā sākotnējo posmu (C-535/18) 62018CJ0535.

Komisijas interpretācija

ŪPD pieļauj atkāpi no stāvokļa nepasliktināšanas principa attiecībā uz projektiem, ja a) projekts ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs, b) ir veikti visi praktiski iespējamie pasākumi nelabvēlīgās ietekmes mazināšanai; c) nav labāku vides alternatīvu, kas būtu īstenojamas un neradītu nesamērīgas izmaksas, un d) iemesli ir īpaši izklāstīti un izskaidroti upes baseina apsaimniekošanas plānā.

ŪPD 4. panta 7. punkta tekstā ir skaidri noteikts, ka dalībvalstis var izmantot šo atbrīvojumu un nepārkāpj tiesību aktus, ja laba gruntsūdeņu stāvokļa vai labu ekoloģiskās kvalitātes rādītāju/potenciāla nesasniegšana vai nespēja novērst *gruntsūdeņu vai virszemes ūdens objektu* stāvokļa pasliktināšanos ir saistīta ar divu veidu projektu atļaušanu:

a) "jauni virszemes ūdestilpju fizikālo īpašību pārveidojumi vai jaunas gruntsūdeņu tilpju līmeņa izmaiņas" vai

b) "jaunas noturīgas, cilvēku veiktas darbības".

Jēdziens jauni *"virszemes ūdenstilpju fizikālo īpašību pārveidojumi"* neietver tā ķīmiskās kvalitātes rādītāju izmaiņas punktveida vai difūza piesārņojuma avotu rezultātā, tai skaitā piesārņotāju tiešu novadīšanu. Tomēr, ja šie jaunie fizikālie pārveidojumi netieši mainītu jau esošo piesārņotāju koncentrāciju pārveidotajā ūdensobjektā (piemēram, maisot piesārņotus sedimentus, kas ūdenī atbrīvotu iekapsulētos piesārņotājus), tas nozīmētu netiešu ķīmiskā stāvokļa pasliktināšanos, uz kuru varētu attiekties atbrīvojums. Attiecībā uz jēdzienu *"jaunas gruntsūdeņu tilpju līmeņa izmaiņas"* tas tā būtu, piemēram, gadījumā, ja šādas izmaiņas netieši ietvertu ķīmisko vielu noplūdi no iežu slāņiem, tādējādi izraisot stāvokļa pasliktināšanos vai veicinot esošā piesārņojuma koncentrācijas palielināšanos.

Attiecībā uz *"jaunām noturīgām, cilvēku veiktām darbībām"* direktīva pieļauj tikai *virszemes ūdenstilpju* rādītāju pasliktināšanos no ļoti labiem uz labiem. Tas nozīmē, ka atbrīvojums nav piemērojams projektiem, kas pasliktinātu virszemes ūdensobjekta ekoloģiskās kvalitātes rādītājus zemāk par labiem. Tas nozīmē arī to, ka atbrīvojums nav piemērojams projektiem, kas pasliktinātu ķīmiskās kvalitātes rādītājus ([33]). To apliecina tas, ka ķīmiskās kvalitātes rādītāji tiek klasificēti tikai kā "labi" vai "slikti" un nav jēdziena "ļoti labi" ķīmiskās kvalitātes rādītāji.

Piemēri

— Ja vienā un tajā pašā ūdensobjektā tiek veiktas jaunas bagarēšanas darbības, kurās tiek samaisītas ķimikālijas, kas iepriekš ūdens paraugošanā netika konstatētas, jo bija apraktas nogulsnēs, šāda ķīmiskās kvalitātes rādītāju pasliktināšanās konkrētā virszemes ūdenstilpē varētu būt pamatota, ņemot vērā fiziskos darbus, kas vajadzīgi primārās darbības veikšanai.

— Ja ūdens ieguve izraisa gruntsūdeņu līmeņa izmaiņas, kas netieši mobilizē piesārņotājus, izrietošā ķīmiskās kvalitātes rādītāju pasliktināšanās varētu būt attaisnojama.

7. **Kādi ir jaunie atbrīvojumi, kas tika ieviesti nesen, un kā tos var izmantot projektos kalnrūpniecības un metālapstrādes nozarēs vai citos projektos, kas pasliktina ķīmiskās kvalitātes rādītājus?**

Tiesību normas un attiecīgā EKT judikatūra

Nesen grozītās ŪPD 4. panta 7.a un 7.b punkts.

Komisijas interpretācija

Ar Direktīvu (ES)2026/805 ir ieviesti divi jauni atbrīvojumi, kuru nolūks ir aptvert īstermiņa ietekmi, kas ietekmē ūdensobjektus, un ķīmiskās kvalitātes rādītāju pasliktināšanos piesārņotāju pārvietošanas rezultātā, kopumā nepalielinoties piesārņojumam. Šie atbrīvojumi ir ieviesti, pamatojoties uz dalībvalstu praktisko īstenošanas pieredzi, ar mērķi samazināt administratīvo slogu un atvieglot projektu apstiprināšanu, pat ja tie izraisa zināmu ķīmiskās kvalitātes radītāju pasliktināšanos. Šie jaunie atbrīvojumi it īpaši atvieglos atļauju piešķiršanu jauniem kalnrūpniecības vai metālapstrādes projektiem.

([33]) Nesaistošas vadlīnijas ir izstrādātas kopējās īstenošanas stratēģijas kontekstā saskaņā ar ŪPD "Vadlīniju dokumentu Nr. 36. Atbrīvojumi no vidiskajiem mērķiem saskaņā ar 4. panta 7. punktu".

Saskaņā ar ***vienkāršoto procedūru projektiem, kuriem ir tikai īstermiņa ietekme uz ūdensobjektiem***, nav paredzēta prasība, ka projektam vai darbībai ir jābūt *"sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs"* un to mērķus nevar sasniegt ar *"citiem līdzekļiem, kas ir būtiski labāka iespēja no vides aizsardzības viedokļa"*. Pamatojoties uz sākotnēju ticamu novērtējumu ("skrīningu"), var nolemt īstenot jaunu projektu, ja tiek secināts, ka tā negatīvā ietekme uz ūdensobjektu nebūs ilgāka par vienu gadu (t. i., ja ir ietekmēti ķīmiskie vai fizikālķīmiskie faktori) vai nebūs ilgāka par trim gadiem (t. i., ja ir ietekmēti bioloģiskās kvalitātes faktori). Projekta izpildes uzsākšana būtu jāsaprot kā fizisks darbu sākums. Lai apstiprinātu ietekmes īstermiņa raksturu, ir vajadzīga *ex post* pārbaude. Var izmantot esošos monitoringa pasākumus, kas izveidoti saskaņā ar ŪPD V pielikumu. Tikai tad, ja esošie monitoringa pasākumi var būt nepietiekami, tie būtu jāpapildina ar papildu *ad hoc* monitoringu.

Otra vienkāršotā procedūra, kurā arī netiek prasīts, lai projekts vai darbība būtu "sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs", ***attiecas uz*** īpašiem projektiem vai darbībām, kas ūdensobjektā var izraisīt ***ķīmiskās kvalitātes rādītāju pasliktināšanos esošo piesārņoto ūdeņu vai nogulšņu pārvietošanas rezultātā*** (t. i., ne no jaunām izplūdēm) no virszemes ūdensobjekta uz to pašu vai citu ūdensobjektu vai no pazemes ūdensobjekta uz virszemes ūdensobjektu, neizraisot piesārņotāju slodzes neto pieaugumu un ar noteikumu, ka ir izpildīti konkrēti nosacījumi. Pārvietošanai būtu nepieciešams iepriekšējs regulējums vai apstiprinājums, un tehniskās iespējamības vai nesamērīgu izmaksu dēļ nav ievērojami labāku iespēju no vides aizsardzības viedokļa. Būtu jāveic visi praktiski iespējamie pasākumi, it īpaši, ja iespējams, ūdens un nogulšņu attīrīšana, lai līdz minimumam samazinātu ietekmi uz saņemošo ūdensobjektu un izvairītos no vispārējā riska palielināšanās cilvēka veselībai un videi. Pārvietošana var ietekmēt tikai tos saņemošos ūdensobjektus, kuru kvalitātes rādītāji jau sākotnēji nav labi attiecībā uz lielāko daļu pārvietoto piesārņotāju, un it īpaši attiecībā uz pārvietotajiem noturīgākajiem un bioakumulatīvajiem piesārņotājiem, un nav paredzams, ka minēto piesārņotāju pārvietošanas rezultātā pazemināsies saņēmēja ūdensobjekta ekoloģiskās kvalitātes rādītāju vai potenciāla klase. Visbeidzot, pārvietošana būtu jāaizliedz ap jebkuru dzeramā ūdens ieguves vietu, un tās rezultātā nevajadzētu palielināties dzeramā ūdens ieguvei nepieciešamās attīrīšanas pakāpei.

Paredzams, ka šis atbrīvojums atvieglos tādu projektu īstenošanu, kuru rezultātā piesārņotās nogulsnes vai ūdens ir jāpārvieto ūdensobjektos vai starp tiem. Tāpēc šis atbrīvojums ļauj dalībvalstīm apstiprināt projektus, uz kuriem iepriekš 4. panta 7. punkta darbības joma neattiecās.

Piemēri

— Jauno noteikumu par īstermiņa ietekmi varētu izmantot, lai atvieglotu būvniecības un/vai uzturēšanas darbus, tai skaitā saistībā ar kalnrūpniecības projektiem (piemēram, tilts pār ūdensceļu, pretplūdu aizsardzības infrastruktūra, ilgtspējīgi mājokļu projekti utt.), kas tikai īslaicīgi ietekmē virszemes ūdensobjekta ķīmiskās un fizikālķīmiskās kvalitātes faktorus un ekoloģiskās kvalitātes faktorus, ar noteikumu, ka ir izpildīti iepriekš aprakstītie juridiskie nosacījumi. Tas varētu būt svarīgi arī saistībā ar izpētes darbību novērtēšanu vai tādu jaunu tehnoloģiju testēšanu, kurām ir tikai īstermiņa ietekme. Kompetentā iestāde var piemērot šo atbrīvojumu, ja tā, pamatojoties uz uzticamu *ex ante* novērtējumu (piemēram, pamatojoties uz iepriekšējo pieredzi ar līdzīgiem projektiem, ekspertu novērtējumu vai modelēšanu), secina, ka jebkāda negatīva īstermiņa ietekme vairs nebūs konstatējama pēc viena gada vai – attiecībā uz bioloģiskās kvalitātes faktoriem – pēc ne vairāk kā trim gadiem pēc projekta īstenošanas sākšanas.

— Jaunais noteikums par piesārņojuma pārvietošanu varētu ļaut būvēt jaunus mājokļus, īstenot kalnrūpniecības projektus vai celt rūpnieciskos objektus stipri piesārņotās teritorijās, kur, piemēram, jau piesārņotie gruntsūdeņi ir jāiegūst un jānovada tuvējā virszemes ūdens objektā, ar nosacījumu, ka cita starpā saņēmējā ūdensobjektā netiek izraisīts piesārņotāju slodzes neto pieaugums. Kā minēts iepriekš, saskaņā ar šo atbrīvojumu paredzētā vienkāršotā procedūra nenosaka prasību atzīt, ka projekts vai darbība ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs. Tomēr kompetentajai iestādei būs jānodrošina, ka pārvietojamā ūdens vai nogulšņu sastāvs ir zināms, un jānodrošina, ka saņēmējam ūdensobjektam jau ir slikti ķīmiskās kvalitātes rādītāji attiecībā uz lielāko daļu pārvietoto piesārņotāju, it īpaši attiecībā uz noturīgākajiem un bioakumulatīvākajiem piesārņotājiem.

— Ja bagarētās nogulsnes novada no viena ūdensobjekta citā ūdensobjektā, varētu notikt arī piesārņoto nogulšņu pārvietošana no viena virszemes ūdens objekta (vai tā daļas) uz citu, neraugoties uz piesārņotāju ievadīšanu. Tas ir svarīgi, piemēram, ostu teritorijās, kur šādas darbības tiek veiktas regulāri. Tas ir iespējams ar nosacījumu, ka saņēmēja ūdensobjekta ķīmiskās kvalitātes rādītāji attiecībā uz lielāko daļu pārvietoto piesārņotāju jau ir slikti.

— Vēl viens tādu projektu/darbību piemērs, kas varētu gūt labumu no šā atbrīvojuma piemērošanas, ir tāda gruntsūdens objekta attīrīšana pēc raktuves slēgšanas, kurā piesārņotais ūdens tiek iegūts, attīrīts, ja iespējams, un pēc tam novadīts tuvējā virszemes ūdensobjektā. Tas ir iespējams ar nosacījumu, ka saņēmēja ūdensobjekta ķīmiskās kvalitātes rādītāji attiecībā uz lielāko daļu pārvietoto piesārņotāju jau ir slikti.

8. **Kādas citas iespējas esošajām darbībām un iekārtām izdoto atļauju atjaunošanai/ pagarināšanai pastāv Ūdens pamatdirektīvā?**

Tiesību normas

ŪPD 4. panta 4. un 5. punkts, 10. pants un 11. panta 3. un 5. punkts.

Komisijas interpretācija

Saskaņā ar ŪPD 11. pantu dalībvalstīm, lai panāktu atbilstību direktīvas mērķiem, ir pienākums ieviest sarakstu ar obligātajiem kontroles pasākumiem attiecībā uz darbībām, kas ietekmē ūdensobjektus.

Tas ietver, piemēram, prasību dalībvalstīm ieviest iepriekšēja regulējuma, iepriekšējas atļaujas vai reģistrācijas sistēmu, pamatojoties uz vispārīgiem saistošiem noteikumiem, nolūkā kontrolēt stacionāro avotu (piemēram, atsevišķu rūpniecisko iekārtu) izplūdes, kas var izraisīt virszemes ūdeņu piesārņojumu.

ŪPD 11. pantā arī noteikts, ka šie kontroles pasākumi regulāri jāpārskata un jāatjaunina. Turklāt atļaujas bieži vien ir ierobežotas laikā, un, tās pagarinot, tās ir jāpārskata.

Principā, veicot šādu esošas atļaujas pārskatīšanu vai atjaunināšanu, nav nepieciešams izmantot jaunu iepriekšēju apstiprinājumu saskaņā ar ŪPD 4. panta 7. punktu, jo darbība jau pastāv un ir bijusi pamatota un atļauta, kad tā pirmo reizi tika izveidota.

Šāds iepriekšējs apstiprinājums saskaņā ar ŪPD 4. panta 7. punktu var būt vajadzīgs tikai tad, ja darbība tiek mainīta vai paplašināta tā, ka rada iespējamu ūdensobjekta kvalitātes rādītāju pasliktināšanos. Izmaiņas esošajās darbībās vai to paplašināšana, tāpat kā jauni projekti vai darbības, var ietekmēt virszemes ūdensobjektu stāvokli (piemēram, ar novadīšanu) vai pazemes ūdensobjektu stāvokli (piemēram, ar līmeņa izmaiņām, kas pasliktina pazemes ūdeņu kvantitatīvos un/vai ķīmiskās kvalitātes rādītājus). Tāpat kā visām darbībām, uz kurām attiecas ŪPD 4. panta 7. punkts, kompetentajai iestādei būs jānosaka, vai izmaiņas var pasliktināt stāvokli un tāpēc ir nepieciešams pamatojums saskaņā ar ŪPD 4. panta 7. punktu. To var novērtēt, veicot sākotnēju novērtējumu vai skrīningu.

Tas atbilst Komisijas nesenajam priekšlikumam par atļauju izdošanu ([34]), kurā precizēta procedūra, kas jāievēro esošas darbības izmaiņu vai paplašināšanas gadījumā.

Visbeidzot, esošajām darbībām, kas nav saistītas ar būtiskiem jauniem darbiem, piemēro periodiskas pārbaudes, kas paredzētas ŪPD 11. panta 3. punktā, un nav vajadzīga papildu atļauja saskaņā ar ŪPD 4. panta 7. punktu.

Turklāt, ja ūdensobjektu ietekmē esošas darbības, kas kavē labu kvalitātes rādītāju, tai skaitā ķīmiskās kvalitātes rādītāju, sasniegšanu, kompetentās iestādes var izmantot laikā ierobežotus atbrīvojumus saskaņā ar 4. panta 4. punktu vai atbrīvojumu, kas ļauj noteikt zemākus vides aizsardzības mērķus (4. panta 5. punkts), ja ir izpildīti tajā noteiktie kritēriji. Ja atļaujas ir jāpārskata un, iespējams, jāatjaunina, jāņem vērā, vai joprojām tiek izpildīti kritēriji šādu atbrīvojumu atļaušanai.

Konkrētāk, saskaņā ar 4. panta 4. punktu kompetentā iestāde vidisko mērķu sasniegšanai nepieciešamo pasākumu īstenošanu var sadalīt vairākos UBAP ciklos līdz 2027. gada beigām ([35]). Tomēr, ja termiņa pagarinājums ir balstīts uz "dabiskiem apstākļiem" ([36]), t. i., ja var pierādīt, ka ir ieviesti visi pasākumi labu kvalitātes rādītāju sasniegšanai, bet "dabai" ir vajadzīgs vairāk laika, lai atjaunotos, termiņa pagarinājumu var piemērot pat pēc 2027. gada. Visbeidzot, attiecībā uz kvalitātes standartiem, kas ieviesti tikai 2013. vai 2026. gadā, termiņu var pagarināt līdz diviem papildu UBAP cikliem (attiecībā uz 2013. gadā ieviestajiem kvalitātes standartiem) vai līdz vēl vienam UBAP ciklam (attiecībā uz 2026. gadā ieviestajiem kvalitātes standartiem), tāpēc attiecīgi līdz 2039. gada beigām vai 2045. gada beigām.

([34]) Priekšlikums regulai par vidiskās novērtēšanas paātrināšanu (COM(2025)984 final).

([35]) Saskaņā ar ŪPD 11. panta 8. punktu visiem jaunajiem vai pārskatītajiem pasākumiem, kas noteikti saskaņā ar atjauninātu programmu, ir jāsāk darboties trīs gadu laikā pēc to izveides (piemēram, līdz katra cikla vidum), bet ietekme var parādīties tikai vēlāk (piemēram, ja termiņa pagarinājums ir balstīts uz tehnisko iespējamību un ir jāveic pētījums, pētījums būtu jāsāk cikla vidū, bet rezultātus var iegūt tikai vēlākā cikla posmā).

([36]) ŪPD 4. panta 4. punkts ļauj dalībvalstīm atlikt atbilstības nodrošināšanu līdz 2027. gada beigām tehniskās iespējamības, nesamērīgu izmaksu vai dabas apstākļu dēļ; attiecībā uz dabas apstākļiem atbilstības nodrošināšanu var atlikt pat vēl vairāk, t. i., ja ir ieviesti visi nepieciešamie pasākumi, bet dabai ir vajadzīgs vairāk laika, lai atjaunotos.

Turklāt saskaņā ar ŪPD 4. panta 5. punktu dalībvalstis var plānot sasniegt mazāk stingrus vidiskos mērķus nekā tie, kas noteikti ŪPD 4. panta 1. punktā attiecībā uz konkrētiem ūdensobjektiem, ja tos šādi ietekmē cilvēka darbība vai ja to dabiskais stāvoklis ir tāds, ka šo mērķu sasniegšana būtu neiespējama vai nesamērīgi dārga, tomēr ar nosacījumu, ka tās ir ieviesušas visus pasākumus, kas ir iespējami un nav nesamērīgi dārgi, lai līdz minimumam samazinātu turpmāku stāvokļa pasliktināšanos. Tas nozīmē, ka attiecībā uz visām darbībām, kas ietekmē minēto ūdensobjektu, kompetentā iestāde ir nodrošinājusi, ka atļaujas tiek periodiski pārskatītas un vajadzības gadījumā atjauninātas saskaņā ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem un ka tiek īstenoti visi ietekmes mazināšanas pasākumi, kas nav nesamērīgi dārgi. Jāņem vērā arī "kombinētās pieejas" prasība attiecībā uz novadīšanu virszemes ūdeņos saskaņā ar ŪPD 10. pantu, kas kompetentajām iestādēm uzliek pienākumu nodrošināt, ka tiek piemēroti labākie pieejamie tehniskie paņēmieni un tiek nodrošināta atbilstība visiem kvalitātes mērķiem un standartiem, kas noteikti saskaņā ar citiem attiecīgiem ES tiesību aktiem, un vajadzības gadījumā tiek noteikta stingrāka emisiju kontrole.

Šajā sakarā jāatzīmē, ka dažas visuresošas, noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas vielas, piemēram, dzīvsudrabs, var atrasties ūdensobjektos vēsturisku darbību rezultātā (vēsturiskais piesārņojums). Ja mantotā piesārņojuma novēršana nav iespējama vai ir nesamērīgi dārga, var piemērot ŪPD 4. panta 5. punktu.

Visbeidzot, attiecībā uz esošajām darbībām, to vidū kalnrūpniecības darbībām, var būt piemērojami citi izņēmumi, kad tiek pārskatītas atļaujas vai apstiprinājumi. Tas nozīmē, ka noteiktos apstākļos pēc 2027. gada var noteikt termiņa pagarinājumus pēc 2027. gada (ja to pamato dabas apstākļi) un zemākus vidiskos mērķus. Ir pieejami papildu norādījumi ([37]).

Piemēri

— Dalībvalsts ir ieviesusi pasākumus ar kalnrūpniecības darbību saistītu barības vielu izplūdes vai zudumu apturēšanai vai ievērojamai samazināšanai (piemēram, nodrošinot, ka attiecīgajā atļaujā ir iekļautas prasības šajā sakarā). Tomēr, ņemot vērā laiku, kas vajadzīgs dabiskajiem procesiem, pasākumi var nebūt pietiekami skarto ūdensobjektu atjaunošanās nodrošināšanai līdz 2027. gadam. Dalībvalstis attiecīgajā UBAP izmantos termiņa pagarinājumu saskaņā ar 4. panta 4. punktu un sniegs kopsavilkumu par veiktajiem pasākumiem un to īstenošanas grafiku. Pasākumi tiek pastāvīgi pārskatīti, lai nodrošinātu to iedarbīgumu, un turpmākajos UBAP novērtē nepieciešamību tos pagarināt.

— Esoša kalnrūpniecības darbība novada sudrabu, kuram 2026. gada pārskatīšanā ir noteikts kvalitātes standarts ar atbilstības nodrošināšanas termiņu 2039. gadā. Ja kompetentā iestāde konstatē, ka tehniskās iespējamības vai nesamērīgu izmaksu dēļ kvalitātes standartu līdz minētajam termiņam nevar sasniegt, kompetentā iestāde var atlikt atbilstības nodrošināšanas termiņu līdz 2045. gadam saskaņā ar 4. panta 4. punktu.

— Virszemes ūdensobjektu ietekmē vēsturiskais dzīvsudraba piesārņojums, un nav tehniski īstenojamu pasākumu, lai līdz 2027. gadam sasniegtu VKS. Koncentrācija tikai lēnām samazināsies zemākā līmeņa sasniegšanai (krietni pēc 2027. gada), jo paredzams, ka tā izkliedēsies un atšķaidīsies ar lietusūdeni, kas būs mazāk piesārņots, cita starpā pateicoties globālajiem un ES dekarbonizācijas centieniem, darbam saskaņā ar Minamatas konvenciju un saskaņā ar ES tiesību aktiem par dzīvsudrabu. Nav iespējami alternatīvi pasākumi ūdenstilpes attīrīšanai, vai arī šādi pasākumi var būt nesamērīgi dārgi. Šādā gadījumā dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja atsaukties uz 4. panta 5. punktu un noteikt zemāku vidisko mērķi attiecībā uz dzīvsudrabu, lai sasniegtu tikai pēc iespējas augstāku kvalitātes rādītāju.

— Jau vairākus gadu desmitus darbojas kritiski svarīgo izejvielu ieguves vieta vai rūpnieciskā darbība, kas zināmā mērā ietekmē virszemes ūdensobjekta labus ķīmiskās kvalitātes rādītājus. Atļauja, kas reglamentē darbību, jau garantē, ka operators piemēro labākos iespējamos pasākumus, kuri palīdz samazināt novadīšanu attiecīgajā ūdensobjektā (vai attiecīgā gadījumā, ka operators ir izpildījis visus attiecīgās teritorijas remediācijas pienākumus no iepriekšējām darbībām), un kompetentā iestāde secina, ka nav iespējams ieviest papildu pasākumus, kas būtu iespējami un nebūtu nesamērīgi dārgi, lai vēl vairāk samazinātu emisijas līdz līmenim, kas var nodrošināt atbilstību spēkā esošajiem VKS. Dalībvalstīm būtu jāapsver 4. panta 5. punkta izmantošana un jānosaka zemāks vidiskais mērķis attiecībā uz konkrētajiem piesārņotājiem, lai sasniegtu tikai augstāko iespējamo kvalitātes rādītāju. Pasākumi tiek pastāvīgi pārskatīti, lai nodrošinātu to iedarbīgumu, un turpmākajos UBAP novērtē nepieciešamību tos pagarināt.

([37]) Nesaistošas vadlīnijas ir izstrādātas kopējās īstenošanas stratēģijas kontekstā saskaņā ar ŪPD (Vadlīniju dokuments par atbrīvojumiem no vidisko mērķu izpildes. Vadlīnijas Nr. 20 – ES Publikāciju birojs).

— Esošās raktuves ietekmē tuvumā esošo virszemes ūdensobjektu ar savu notekūdeņu novadīšanu. Uz ūdensobjektu attiecas atbrīvojums saskaņā ar ŪPD 4. panta 5. punktu. Atļauja tiek pārskatīta nolūkā pagarināt ieguves darbību. Kopš sākotnējās atļaujas piešķiršanas ir ieviestas jaunas notekūdeņu attīrīšanas tehnoloģijas. Lai izvairītos no paplašināšanas, kas varētu izraisīt skarto ūdensobjektu stāvokļa iespējamu pasliktināšanos, atļauja būs jāatjaunina, lai iekļautu papildu ietekmes mazināšanas pasākumus, kuru pamatā ir jaunas tehnoloģijas. Ja tā rezultātā nenotiks stāvokļa pasliktināšanās, nav vajadzības piemērot 4. panta 7. punktu raktuves paplašināšanai. Turklāt jaunu tehnoloģiju iekļaušana atbildīs 4. panta 5. punkta prasībai nodrošināt, ka tiek sasniegts vislabākais iespējamais stāvoklis.

Pielikums, A daļa. ES problemātiski gruntsūdens piesārņotāji

Atbilstības nodrošināšanas termiņš – iespējams laikā ierobežots atbrīvojums saskaņā ar ŪPD 4. panta 4. punktu

Ieraksta numurs, I pielikums, Gruntsūdeņu direktīva	Vielas nosaukums	Atbilstības datums	Iespējams termiņa pagarinājums
1	Nitrāti	2015	2027
2	Pesticīdu aktīvās vielas, tai skaitā to attiecīgie metabolīti, kā arī sadalīšanās un ķīmiskās reakcijas produkti	2015	2027
3	*PFAS*	2039	2045
4	Karbamazepīns	2039	2045
5	Sulfametoksazols	2039	2045
6	Primidons	2039	2045
7	Maznozīmīgi pesticīdu metabolīti (*nrM*)	2039	2045
8	Trihloretilēns un tetrahloretilēns (abu summa)	2039	2045

Pielikums, B daļa. Prioritāras vielas virszemes ūdeņos

Atbilstības nodrošināšanas termiņš – iespējams laikā ierobežots atbrīvojums saskaņā ar ŪPD 4. panta 4. punktu

Ieraksta numurs VKSD I pielikums	Vielas nosaukums	Atbilstības nodrošināšanas datums	Iespējams termiņa pagarinājums
(1)	Alahlors	Pārcelts uz *RBSP* sarakstu 2015 (ja ir dalībvalstī)	2027
(2)	Antracēns	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS = 2021	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS = 2033
(3)	Atrazīns	Pārcelts uz *RBSP* sarakstu 2015 (ja ir dalībvalstī)	2027
(4)	Benzols	2015	2027
(5)	Bromdifenilēteri	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2013) = 2021 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2013) = 2033 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(6)	Kadmijs un tā savienojumi (atkarībā no ūdens cietības pakāpes) (9)	2015	2027
(6.a)	Tetrahlorogleklis	Pārcelts uz *RBSP* sarakstu 2015 (ja ir dalībvalstī)	2027
(7)	C_{10-13} Hloralkāni	2015	2027
(8)	Hlorfenvinfoss	Pārcelts uz *RBSP* sarakstu 2015 (ja ir dalībvalstī)	2027
(9)	Hlorpirifoss (etila hlorpirifoss)	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2013) = 2021 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2013) = 2033 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(9.a)	Ciklodiēna pesticīdi Aldrīns Dieldrīns Endrīns Izodrīns	2015	2027
(9.b)	*DDT* kopā	2015	2027
	para-para-*DDT*	2015	2027
(10)	1,2- dihloretāns	2015	2027
(11)	Dihlormetāns	2015	2027
(12)	Di(2-etilheksil)-ftalāts (*DEHP*)	2015	2027
(13)	Diurons	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(14)	Endosulfāns	2015	2027

Ieraksta numurs VKSD I pielikums	Vielas nosaukums	Atbilstības nodrošināšanas datums	Iespējams termiņa pagarinājums
(15)	Fluorantēns	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2013) = 2021 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2013) = 2033 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(16)	Heksahlorbenzols	2015	2027
(17)	Heksahlorbutadiēns	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(18)	Heksahlorcikloheksāns	2015	2027
(19)	Izoproturons	2015	2027
(20)	Svins un tā savienojumi	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2013) = 2021	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2013) = 2033
(21)	Dzīvsudrabs un tā savienojumi	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(22)	Naftalīns	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2013) = 2021	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2013) = 2033
(23)	Niķelis un tā savienojumi	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2013) = 2021 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2013) = 2033 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(24)	Nonilfenoli (4-nonilfenols)	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(25)	Oktilfenoli ((4-(1,1′,3,3′-tetrametilbutil)-fenols))	2015	2027
(26)	Pentahlorbenzols	2015	2027
(27)	Pentahlorfenols	2015	2027
(28)	Poliaromātiskie ogļūdeņraži (*PAH*)	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2013) = 2021 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2013) = 2033 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
	Benz(a)pirēns	Turpat	Turpat
	Benz(b)fluorantēns	Turpat	Turpat
	Benz(k)fluorantēns	Turpat	Turpat
	Benz(g,h,i)perilēns	Turpat	Turpat
	Indeno(1,2,3-cd)pirēns	Turpat	Turpat
	Hrizēns	2039	2045
	Benz(a)antracēns	2039	2045
	Dibenz(a,h)antracēns	2039	2045
	Fluorantēns	2039	2045

Ieraksta numurs VKSD I pielikums	Vielas nosaukums	Atbilstības nodrošināšanas datums	Iespējams termiņa pagarinājums
(29)	Simazīns	Pārcelts uz *RBSP* sarakstu 2015 (ja ir dalībvalstī)	2027
(29.a)	Tetrahloretilēns	2015	2027
(29.b)	Trihloretilēns	2015	2027
(30)	Tributilalvas savienojumi ([18]) (tributilalvas katjons)	Sākotnējie VKS = 2015 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(31)	Trihlorbenzoli	Pārcelts uz *RBSPS* sarakstu. 2015, ja ir dalībvalstī	2027
(32)	Trihlormetāns	2015	2027
(33)	Trifluralīns	2015	2027
(34)	Dikofols	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2039 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(35)	Perfluoroktānsulfoskābe (*PFOS*) un tās atvasinājumi	2027	2039
(36)	Hinoksifēns	2027	2039
(37)	Dioksīni un dioksīniem līdzīgie savienojumi	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2039 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(38)	Aklonifēns	2027	2039
(39)	Bifenokss	2027	2039
(40)	Cibutrīns	2027	2039
(41)	Cipermetrīns	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2039 Pārskatītais KS (2026) = 2039
(42)	Dihlorfoss	2027	2027
(43)	Heksabromciklododekāni (*HBCDD*) ([24])	Sākotnējie VKS = 2027 Pārskatītie VKS (2026) = 2033	Sākotnējie VKS = 2039 Pārskatītie VKS (2026) = 2039
(44)	Heptahlors un heptahlorepoksīds	2027	2039
(45)	Terbutrīns	2027	2039
(46)	17-alfa-etinilestradiols (*EE2*)	2039	2045
(47)	17-beta-estradiols (*E2*)	2039	2045
(48)	Acetamiprīds	2039	2045
(49)	Azitromicīns	2039	2045
(50)	Bifentrīns	2039	2045
(51)	Bisfenols-A (*BPA*)	2039	2045
(52)	Karbamazepīns	2039	2045
(53)	Klaritromicīns	2039	2045

Ieraksta numurs VKSD I pielikums	Vielas nosaukums	Atbilstības nodrošināšanas datums	Iespējams termiņa pagarinājums
(54)	Klotianidīns	2039	2045
(55)	Deltametrīns	2039	2045
(56)	Diklofenaks	2039	2045
(57)	Eritromicīns	2039	2045
(58)	Esfenvalerāts	2039	2045
(59)	Estrons (E1)	2039	2045
(60)	Glifosāts	2039	2045
(61)	Ibuprofēns	2039	2045
(62)	Imidakloprīds	2039	2045
(63)	Nikosulfurons	2039	2045
(64)	Permetrīns	2039	2045
(65)	Perfluoralkilvielas un polifluoralkilvielas (*PFAS*) – 25 [vielu] summa	2039	2045
(66)	Sudrabs	2039	2045
(67)	Tiakloprīds	2039	2045
(68)	Tiametoksams	2039	2045
(69)	Triklozāns	2039	2045
(70)	Šajā tabulā uzskaitīto pesticīdu aktīvo vielu summa	2039	2045